

Dr. Aylin YAMAN
Ankara Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde aşı reddi ve tereddüdünün, kızamık başta olmak üzere aşıyla önlenebilir hastalıkların ve sağlık sistemi üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla Anayasa'mızın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Ali Gözgeç
İSTANBUL MV.

Umut AKDOĞAN
Ankara Milletvekili

Sergin Serhatlı
Diyarbakır MV.

Burhanettin Bulut
Adana MV.

Dr. Aylin YAMAN
Ankara Milletvekili

Fahri ÖZKAN
Kırklareli MV.

Servet Mullaoglu
Hatay MV.

Özgür Eken İNCESESİ
Kastamonu MV.

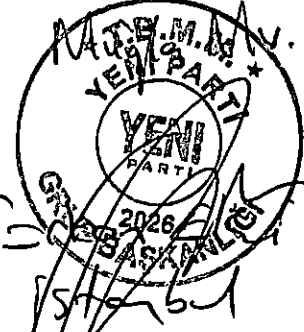
Özgür Eken İNCESESİ

Abdül CİLER
Kocaeli MV.

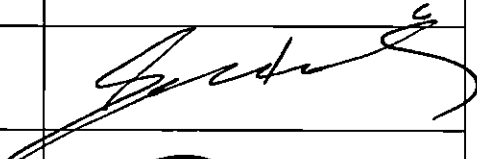
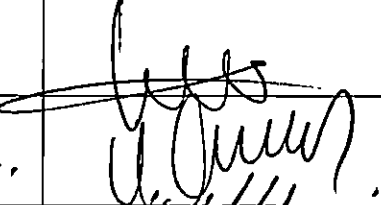
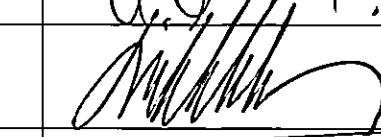
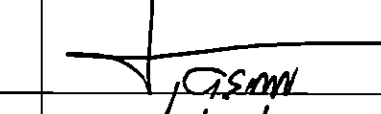
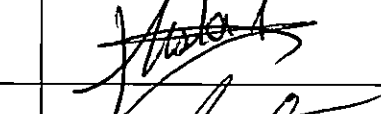
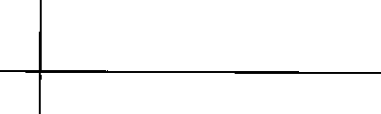
K. Palkın
Kayseri Palkın
Bursa MV.

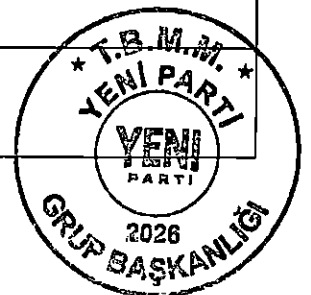
Özgür Ceylan
Çanakkale MV.

Gizem ÖZCAN
M.T.B.M.M. YENİ PARTİ

204 Sayılı meclis Aray

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Tahir ÖZCAN	NİCE M	
Murat BAKAN	İzmir M.	M. Baker.
ULAS KARASU	Sivas M.	
Utku Gökçözer	Eskişehir M.	
Orhan Uzun	Muş M	
Mahmut TANAL	Samsun M	
Gökçe TAŞCIAR	Ankara M.	
İbrahim ARSLAN	Eskişehir M	
Murat GAN	Samsun M	

GEREKÇE

Son yıllarda ülkemizde çeşitli nedenlerle artış gösteren aşı kararsızlığı, aşı tereddüdü ve aşı reddi, bireysel bir tercih olarak görülemez ve nihayet, geline nokta bu durum toplum sağlığını tehdit eden ciddi bir halk sağlığı sorununa dönüşmüştür. Modern tıbbın en önemli kazanımları arasında yer alan kitlesel bağışıklama programları sayesinde uzun yılların emeğiyle ulaşılabilmiş ve yoğun çabayla kontrol altında tutulan kimi durumlarda eliminasyon aşamasına getirilen bulaşıcı hastalıkların ülkemizde yeniden görülmeye başlanması, bu tehdidin her geçen gün kar topu gibi büyüyen somut sonuçlarını ortaya koymaktadır.

Büyük bir seferberlik anlayışıyla denetim altına alınabilmiş kızamık hastalığı örneğin, aşı reddi ve tereddüdündeki artışa paralel, yeniden yükselişe geçmiştir. Resmi verilere göre 2021 yılında 50 olan kızamık vaka sayısı, 2022 yılında 103'e, 2023 yılında dramatik bir artışla 5.088'e ulaşmış, 2024 yılında 1.582, 2025 yılında ise 228 olarak kaydedilmiştir. Kısa süreli düşüşün ardından kızamık vakaları 2026 yılında yeniden artış eğilimine girmiştir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) Temmuz 2026 itibarıyla güncellenen verilerine göre, 2026 yılının ilk beş ayında Türkiye'de bildirilen kızamık vakası sayısı 877'ye ulaşmıştır. Kızamık; zatürre, ensefalit, kalıcı sakatlıklar ve ölümlerle sonuçlanabilen son derece bulaşıcı ve tehlikeli bir hastalık olup bu artış, toplumsal bağışıklığın zayıfladığını ve bağışıklama oranlarının kritik eşiklerin altına düştüğünü göstermektedir.

Dünya Sağlık Örgütü, aşılarda bulaşıcı hastalıklara bağlı ölüm ve sakatlanmaları önlemede en etkili ve maliyet-etkin halk sağlığı müdahalelerinden biri olduğunu her fırsatta ısrarla vurgulamaktadır. Buna karşın, özellikle son yıllarda geleneksel medya ve dijital platformlar aracılığıyla yayılan yanlış, yanıltıcı ve bilim dışı bilgiler, toplumda aşılara yönelik güvensizliği artırmaktadır. Aşı tereddüdünü ve reddini beslemektedir. Bu durum yalnızca bulaşıcı hastalıkların yeniden yayılmasına yol açmakla kalmamakta, aynı zamanda sağlık sistemi üzerinde ciddi bir yük oluşturmaktadır. Her geçen gün hastane başvuruları, yatışlar ve sağlık çalışanlarının iş yükü artmakta, sağlık hizmetlerine erişim ise zorlaşmaktadır. Ancak aşı kapsayıcılığındaki düşüşün yalnızca aşı karşıtlığı veya aşı reddiyle açıklanması yeterli değildir. Aşıya erişimde yaşanan güçlükler, sağlık kuruluşlarının fiziki ve personel kapasitesi, sağlık çalışanlarının iş yükü, ailelerin bilgilendirilmesine ayrılabilen süre ve olası aşı tedarik sorunları gibi etkenlerin de araştırılması gerekmektedir. Bu unsurların birlikte değerlendirilmesi, sorunun nedenlerinin doğru belirlenmesi ve etkili politikaların geliştirilmesi bakımından zorunludur.

Aşı reddi ve tereddüdüyle etkili biçimde mücadele edilebilmesi için sağlık okuryazarlığını artırmaya yönelik kapsamlı, sürdürülebilir ve bilim öncelikli ve temelli politikaların hayata geçirilmesi büyük önem taşımaktadır. Kamu spotları, eğitim kampanyaları ve doğru bilgilendirmeye dayalı dijital içeriklerle desteklenecek bütüncül ve ısrarlı bir eylem planı olmaksızın, sorunun derinleşerek devam edeceği görülmektedir. Bu çerçevede, bağışıklama oranlarının görece daha yoğun düştüğü iller veya bölgeler olup olmadığının tespiti, riskli grupların belirlenmesi ve uygun, hedefli müdahalelerin geliştirilmesi acilen gerekmektedir. Ayrıca aile sağlığı merkezlerinin personel ve fiziki kapasitesinin güçlendirilmesi, aşılara erişimin kolaylaştırılması ve eksik aşıları çocukların zamanında tespit edilerek telafi aşılmasına alınması yönünde yürütülen çalışmaların etkinliği değerlendirilmelidir.

Aşı reddi ve tereddüdü, bireysel bir tercih alanı olarak değerlendirilemeyecek ölçüde, başkalarının sağlık hakkını doğrudan etkileyen kamusal bir sorundur. Devletin, Anayasası ve

uluslararası sözleşmeler çerçevesinde, önleyici sağlık hizmetlerini etkin biçimde sunma ve toplum sağlığını koruma yönünde pozitif yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu yükümlülüğün yerine getirilip getirilmediğinin değerlendirilmesi ise yasama denetiminin asli unsurlarından biridir. Bu çerçevede çocukluk çağı aşılmasına ilişkin mevcut hukuki düzenlemelerin yeterliliğinin, aşılarda uygulanmasını güvence altına alan mekanizmaların ve toplum sağlığını korumaya yönelik olası yasal ve idari düzenleme ihtiyaçlarının da incelenmesi gerekmektedir.

Toplum sağlığını doğrudan etkileyen ve önlenabilir hastalıkların yeniden yayılmasına neden olan bu acil tablo karşısında, Sağlık Bakanlığının aşı reddi ve tereddüdüne ilişkin elindeki güncel verilerin, özellikle yıllara ve illere göre aşı reddi sayılarının, yaş gruplarına ve aşı türlerine göre eksik aşılamaya verilerinin, ulusal bağışıklama programındaki aşılarda kapsayıcılık oranlarının ve telafi aşılaması çalışmalarının sonuçlarının yürütülen ve planlanan çalışmaların, ayrıca Dünya Sağlık Örgütü'nün önerileri doğrultusunda ulusal bağışıklama programının güçlendirilmesine yönelik somut adımların kamuoyu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ayrıntılı biçimde değerlendirilmesi zorunlu hale gelmiştir.

Bu nedenlerle; aşı reddi ve tereddüdünün nedenlerinin, sonuçlarının ve sağlık sistemi üzerindeki etkilerinin araştırılması, mevcut politikaların etkinliğinin değerlendirilmesi ve toplum sağlığını korumaya yönelik gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

